

Таким чином, проведений аналіз зовнішньоекономічної діяльності структур ВПК дасть змогу комплексно оцінити результати їх міжнародного співробітництва, обґрунтувати шляхи підвищення ефективності зовнішньоекономічних операцій.

УДК [336:339.13] (076.1)

КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ЗБИТКОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНОГО КОМПЛЕКСУ

Н.І.Передерієнко

Розглядаються питання оцінки фінансових результатів і фінансового стану збиткових підприємств як складової політики антикризового фінансового управління.

The questions of the value of financial results and financial positions of unprofitable enterprises as a part of the policy of anticrisis financial management are under consideration.

Незважаючи на деяке піднесення економіки в цілому, сьогодні в країні спостерігається достатньо стійка тенденція до збільшення кількості збиткових підприємств. Якщо у 1993 році збитковим було кожне дванадцяте підприємство, то у 1999 – кожне друге. Збитковість же підприємств призводить до їх банкрутства.

У видавничо-поліграфічному комплексі результати діяльності підприємств за останні роки свідчать про зменшення прибутків, а на деяких підприємствах – про збільшення збитків. Стан таких підприємств можна характеризувати як кризовий. Вони вимагають запровадження політики антикризового фінансового управління, яке включає розробку та використання системи методів попередньої діагностики та механізмів фінансового оздоровлення підприємства. Реалізація політики антикризового управління передбачає перш за все оперативний аналіз фінансового стану підприємства.

Існуючі методики фінансового аналізу містять у собі систему показників, які характеризують оцінку майна, фінансової стійкості, платоспроможності, ділової активності фінансових результатів (прибутку і рентабельності). Але в цих методиках відсутні показники, здатні оцінити рівень і динаміку фінансових результатів збиткових підприємств.

Аналіз збитковості потрібно починати з вивчення факторів, що зумовили втрату підприємством фінансової стійкості, плато- і кредитоспроможності, виникнення небезпеки фінансової кризи, а можливо, і банкрутства. Фактори можна поділити на дві групи: зовнішні та внутрішні. До першої групи належать фактори: соціальний; демографічний, який визначає розмір і структуру потреб населення у видавничо-поліграфічній продукції; економічний, який визначає рівень доходів населення та його купівельну спроможність. Друга група факторів, що залежать від діяльності підприємства, включає: наявність і якість трудових і виробничих ресурсів, рівень їх використання; наявність і рівень використання фінансових ресурсів; якість і рівень управління та використання маркетингу.

Особливої уваги при комплексному аналізі діяльності збиткових підприємств заслуговують показники рівня використання фінансових ресурсів. Результат виробництва в узагальнюючому показникові ефективності може бути представлений доходом підприємства. У часткових показниках він може виступати відповідними частинами сукупного результату, еквівалентними участі того чи іншого фактора в утворенні доходу: перенесена вартість – для основних фондів і новостворена – для живої праці. Аналіз динаміки таких показників дає можливість визначити рівень використання факторних фінансових ресурсів у сукупному обсязі цих ресурсів.

Характерною ознакою збитковості підприємства є перевищення витрат над виручкою від реалізації або непокриття виручкою всіх витрат. Це означає, що обсяг виробництва і реалізації продукції нижчий за поріг рентабельності. Для оцінки рівня збитковості може використовуватись система показників, які враховують окремо і разом непокриті збитки минулих років, збитки звітного року по відношенню до середньорічної вартості всього капіталу і в тому числі основного й оборотного.

При аналізі платоспроможності збиткових підприємств коефіцієнти ліквідності можуть позитивно їх характеризувати (значення коефіцієнтів перебувають у нормативних межах). Але при визначенні рівня платоспроможності необхідно враховувати, що наявність запасів на підприємстві не означає реальної платоспроможності, оскільки запаси незавершеного виробництва, готової продукції та інших товарно-матеріальних цінностей є активами, які повільно реалізуються для погашення заборгованостей. Тому потрібно провести уточнюючий розрахунок платоспроможності, тобто визначити відповідність активів, що швидко реалізуються, зовнішній заборгованості. Досить нормальним станом для підприємства вважається, якщо коефіцієнт загальної ліквідності більший за одиницю. Проте вивчення динаміки цього показника на ряді збиткових поліграфічних підприємств за останні три роки показав, що цей коефіцієнт інколи значно перевищує найбільш поширене нормативне значення вдвічі і більше. Це свідчить про неоптимальність формування фінансових ресурсів на підприємстві, що значно знижує в цілому ефективність його діяльності.

На рівень платоспроможності підприємства значно впливає зміна показника оборотних коштів. Зменшення їх величини свідчить про зниження рівня платоспроможності. Більш детальний аналіз поточних активів і поточних зобов'язань може показати причину зміни величини оборотних коштів.

Проведення аналізу діяльності збиткових підприємств за вищезазначеними показниками дасть можливість виявити й усунути втрати і збитки на підприємстві та їх причини, визначити перспективи його подальшого функціонування, провести глибоку ревізію діяльності, удосконалити методи управління підприємством.

1. Богдановская Л. Убыточность и банкротство предприятия (фирмы) // Учет и аудит. 1997. №4. С. 44–46.
2. Финансовое положение предприятия (оценка, анализ, планирование): Научно-методическое издание/ Под ред. д.э.н., профессора А.В. Чуписа. Сумы. 1999.

УДК 339.188.4

ЗАПАСИ ТА ІНФОРМАЦІЯ

М.Василевський

Розглядається питання оптимізації систем постачання з точки зору повноцінної заміни запасів інформацією. Висвітлено основи логістичної інформації та сутність інформації про запаси.

The question of optimization of systems of supply is considered(examined) from the point of view of high-grade replacement of stocks by the information. Basis of logistics of the information also is submitted essence of the information about stocks.

Максимальна синхронність постачання, виробництва й збуту товарів і їх координації з попитом, що виникає на них у реальному масштабі часу, – це суть логістичної концепції діяльності підприємства. У системах Just in Time (JIT – „Точно в термін”) йдеться про таку організацію виробництва, в якій для підвищення ефективності діяльності підприємства й одержання ним максимального прибутку ведеться інтенсивний пошук методів мінімізації витрат, пов'язаних із забезпеченням оптимуму запасів і поточних робіт для виробництва потрібної (до певного моменту часу) споживачеві кількості товарів. Творцем цієї концепції прийнято вважати Taiichi Ohno, заступника голови концерну „Тоуота”, тому що з його ініціативи на підприємствах цієї фірми вперше ввели техніку канбан.

Треба підкреслити, що не можна ототожнювати техніку канбан із системою JIT, тому що канбан – це один із методів організації потоку матеріалів у процесі виробництва, в основу якого покладено „правило засмоктування”. Одночасно систему Just in Time треба вважати деякою філософією управління підприємством. Основним положенням JIT є правило, назване в Японії kaizen, тобто правило безперервного удосконалювання всіма працівниками матеріальних і інформаційних процесів. На японських підприємствах цей засіб поведінки працівників є абсолютно природним, продиктованим психологічними чинниками, а також майже закодова-